

דְּהוּה יָדַע לְהוּ בְּעֲלֵאֵל, לָא הוּה יְכִיל לְמַעְבְּד
 אִיהוּ אֵינּוֹן עֲבִידָאן דְּמִשְׁכְּנָא. מָאִי טַעְמָא. אֱלֵא,
 כְּמָה דְּמִשְׁכְּנָא עֲלָאָה, לָא הוּה וְלֵא אֲתַקִּינוּ כָּל
 עוֹבְדוּי, אֱלֵא בְּהוּא רָזָא דְּאֵינּוֹן אֲתוּוֹן, אוּף הָכָא
 מִשְׁכְּנָא דְּלִתְתָא, לָא הוּה וְלֵא אֲתַתְּקֵן, אֱלֵא בְּרִזִין
 דְּאֵינּוֹן אֲתוּוֹן.

בְּעֲלֵאֵל הוּה מְצַרְף אֵינּוֹן אֲתוּוֹן, וּבְרָזָא דְּכָל
 צְרוּפָא וְצְרוּפָא הוּה עֲבִיד אוּמְנוּתָא.
 וְכָל עֲבִידָא וְעֲבִידָא דְּמִשְׁכְּנָא, בְּכָל צְרוּפָא הוּה
 עֲבִיד חַד אוּמְנֵי, וְכָל מַה דְּאֲתַתְּוִי לִיָּהּ. וְכֵן
 בְּכָל עֲבִידָאן דְּמִשְׁכְּנָא, וְכָל אֵינּוֹן שְׂיִיפִין
 וְתַקִּינוּן דְּמִשְׁכְּנָא, כִּלָּא הוּה בְּצְרוּפָא דְּאֲתוּוֹן
 דְּשִׁמְא קְדִישָׁא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

בְּעֲלֵאֵל הִיָּה מְצַרְף אוּתָן אוּתִיּוֹת,
 וּבְסוּד כָּל צְרוּף וְצְרוּף הִיָּה עוֹשֶׂה
 אֲמִנוֹת. וְכָל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה שֶׁל הַמִּשְׁכָּן,
 בְּכָל צְרוּף הִיָּה עוֹשֶׂה אֲמִנוֹת אַחַת, וְכָל
 מַה שְּׂרָאוּי לָהּ. וְכֵן בְּכָל מַעֲשֵׂי הַמִּשְׁכָּן
 וְכָל אוּתָם הַפְּרָקִים וְהַתְּקוּנִים שֶׁל
 הַמִּשְׁכָּן, הַכֵּל הִיָּה בְּצְרוּף אוּתִיּוֹת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ.

נִבְרְאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְאִם בְּעֲלֵאֵל לֹא
 הִיָּה יוֹדַע אוּתָן, לֹא הִיָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת
 אֶת אוּתָן עֲבוּדוֹת הַמִּשְׁכָּן. מַה הַטַּעַם?
 אֱלֵא, כְּמוֹ שֶׁהַמִּשְׁכָּן הֶעֱלִיץ לֹא הִיָּה וְלֹא
 הָיוּ מְתַקְּנִים כָּל מַעֲשָׂיו אֱלֵא בְּאוֹתוֹ סוּד
 שֶׁל אוּתָן אוּתִיּוֹת, אִף כֵּאֵן בְּמִשְׁכָּן
 שְׁלֵמֶטָה לֹא הִיָּה וְלֹא נִתְקַן אֱלֵא
 בְּסוּדוֹת אוּתָן הָאוּתִיּוֹת.

וְכִד אֶתָּא לְאַקְמָא לִיָּה, לָא הָוָה יְכִיל לְמִיקָם לִיָּה. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּרַעוּתָא דְסָלִיק עַל אֵינוֹן אֲתָנוּן, לָא אֲתַמְסַר אֱלָא לְמֹשֶׁה בְּלַחֲזוֹדוֹי, וְאִיהוּ הָוָה יָדַע הָהוּא רַעוּתָא דְסָלִיק לְאֵינוֹן אֲתָנוּן, וְעַל דָּא (דף רל"ה ע"א) אֲתַקַּם מִשְׁכָּנָא עַל יְדִיָּה, דְכִתִּיב וַיִּקָּם מֹשֶׁה. וַיִּתֵּן מֹשֶׁה. וַיִּשָּׂם מֹשֶׁה. וּבִצְלָאֵל לָא הָוָה יָדַע, וְלָא הָוָה יְכִיל לְמִיקָם לִיָּה.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבִתְרִיהּ וְאָמַר, (תהלים כא) יי' בְּעֶזְךָ יִשְׂמַח מְלֶךְךָ וּבִישׁוּעָתְךָ מֶה יִגִּיל מְאֹד תַּאֲוֹת לְבוֹ וְגו', חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ וְגו', שִׁירְתָּא דָּא לָא אָמַר לָהּ דְדוֹד, אֱלָא עַל תּוֹשִׁבְחָתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדַי לָהּ בְּחִידוֹ דְאֹרִייתָא, דְאֶקְרִי עֵז, דְכִתִּיב, (תהלים כט) יי' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגו'. יִשְׂמַח מְלֶךְךָ: דָּא קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ד"א דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל) דְאֲתַקְרִי מְלֶךְךָ, דְכִתִּיב, (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶךְךָ.

לשון הקודש

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבִתְרִיו וְאָמַר, (תהלים כא) ה' בְּעֶזְךָ יִשְׂמַח מְלֶךְךָ וּבִישׁוּעָתְךָ מֶה יִגִּיל מְאֹד תַּאֲוֹת לְבוֹ וְגו', חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ וְגו'. אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לָא אָמַר דּוֹד אֱלָא עַל תּוֹשִׁבְחָתָהּ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׂמַּח אוֹתָהּ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאת עֵז, שֶׁכְּתוּב (שם כט) ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגו'. יִשְׂמַח מְלֶךְךָ

וּבִשְׂפָא לְהַקִּימוֹ, לָא יְכוּל הִיָּה לְהַקִּימוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהַרְצוֹן שְׁעוּלָה עַל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת לָא נִמְסַר אֱלָא לְמֹשֶׁה לְבַדּוֹ, וְהוּא הִיָּה יוֹדֵעַ אוֹתוֹ הַרְצוֹן שְׁעוּלָה לְאוֹתָן אוֹתִיּוֹת, וְעַל כֵּן הוֹקֵם הַמְשַׁכֵּן עַל יְדוֹ, שֶׁכְּתוּב וַיִּקָּם מֹשֶׁה. וַיִּתֵּן מֹשֶׁה. וַיִּשָּׂם מֹשֶׁה. וּבִצְלָאֵל לָא הִיָּה יוֹדֵעַ, וְלָא יְכוּל הִיָּה לְהַעֲמִידוֹ.

וּבִישׁוּעַתְךָ מִה יִגִּיל מְאֹד, דָּא יִשׁוּעָה דִּימִינָא,
 בְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה
 יְמִינְךָ וְעַנְנֵי. וְתוֹשַׁע לּוֹ יְמִינוּ. (דְּבַר אַחַר) מִה יִגִּיל
 מְאֹד, י' יִתְרָה, וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְבְרִית קִיּוּמָא
 קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ חֲדוּה דְכֻלָּא (דִּילְקָה), וְכֻלָּא עַל הַאי
 מְלַךְ אֲתַמַּר.

חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לּוֹ אַרְךָ יָמִים עוֹלָם וָעֶד.
 מִהֲכָא אֹלִיפְנָא, דְּדוֹד מְלֻכָּא לָא הוּוּ לִיָּה
 חַיִּים כְּלָל, בַּר דְּאָדָם קְדַמָּאָה יְהִיב לִיָּה מְדִילִיָּה.
 וְהָא אֹקְמוּהָ, דְּדוֹד מְלֻכָּא אֲתַקְיָים שְׁבַעִין שָׁנִין.
 וְאֵינוּן שְׁבַעִין שָׁנִין יְהִיב לִיָּה קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא
 מְאִינוּן שָׁנִין דְּאָדָם קְדַמָּאָה, וּבְהוּ אֲתַקְיָים,
 וְאֲתִיְהִיב לִיָּה אֹרִיכוּ דִּיּוֹמִין בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא
 דְּאַתִּי, וְעַל דָּא חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לּוֹ.

לשון הקודש

עוֹלָם וָעֶד. מִכָּאן לְמַדְנֵי שְׁלֹדוֹד הַמְּלָךְ
 לֹא הָיוּ חַיִּים כְּלָל, פְּרֻט לְזוּה שְׁאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן גָּתָן לּוֹ מִשְׁלוֹ. וְהָרֵי בְּאַרוּהָ,
 שְׁדוֹד הַמְּלָךְ הַתְּקִיָּים שְׁבַעִים שָׁנָה, וְאוֹתָן
 שְׁבַעִים שָׁנִים גָּתָן לּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְאוֹתָן שָׁנִים שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וּבְהֵן
 הוּא הַתְּקִיָּים, וְנִתְּנָה לּוֹ אֲרִיכוּת יָמִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְעַל זֶה –
 חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לּוֹ.

– זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (וּ בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל)
 שְׁנִקְרָא מְלַךְ, שְׁכַתוּב (דְּבָרִים א) וַיְהִי
 בִּישְׁרוֹן מְלַךְ.

וּבִישׁוּעַתְךָ מִה יִגִּיל מְאֹד – זֶה יִשׁוּעַת
 הַיְּמִין, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה
 יְמִינְךָ וְעַנְנֵי. וְתוֹשַׁע לּוֹ יְמִינוּ. (דְּבַר אַחַר) מִה
 יִגִּיל מְאֹד, י' יִתְרָה, וְהוּוּ סוֹד בְּרִית
 הַקְּדֻשׁ, שֶׁהוּא שְׁמַחַת הַכֹּל (שְׁלֵהָ), וְהַכֹּל
 נֶאֱמַר עַל הַמְּלָךְ הַזֶּה.

חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לּוֹ אַרְךָ יָמִים

גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ, בְּגִין דְּאִיהוּ גָּדוֹל, דְּכִתִּיב, (תהלים קמז)
 גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וַדָּאי אַקְרִי גָּדוֹל,
 וְרָזָא דָּא, (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲזוּרוֹת
 הַגְּדוֹלִים, גְּדוֹלִים הָיוּ וַדָּאי. וְעַם כָּל דָּא, אִיהוּ
 אַקְרִי גָּדוֹל, בְּמַה דְּאִתְמַר גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַקְרִי גָּדוֹל, אֶלְא בְּהַאי,
 דְּכִתִּיב, (תהלים מח) גָּדוֹל יְיָ וּמְהַלֵּל מְאֹד בְּעִיר
 אֱלֹהֵינוּ הֵר קִדְשׁוֹ. בְּמַה אִיהוּ גָּדוֹל, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הֵר קִדְשׁוֹ.

כִּי תִשְׁיִתְהוּ בְּרָכוֹת לְעַד. (תהלים כא) כִּי תִשְׁיִתְהוּ
 בְּרָכוֹת, בְּגִין דְּהַאי אִיהוּ בְּרָכְתָּא דְּכָל עֲלָמָא,
 וְכָל בְּרָכְאן דְּכָל עֲלָמָא מִהֲכָא נִפְקִי, וַדָּא אִיהוּ
 בְּרָכָה. וְרָזָא דָּא, (בראשית יב) וַהֲיִה בְּרָכָה. דְּהַא חָכָא
 שְׂרִיאָן כָּל בְּרָכְאן דְּלְעִילָא, וּמִהֲכָא נִפְקִי לְכָל
 עֲלָמָא, וְעַל דָּא אַקְרִי בְּרָכָה.

לְשׁוֹן הַקּוּדְשׁ

בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קִדְשׁוֹ. בְּמַה הוּא גָּדוֹל?
 בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קִדְשׁוֹ.
 כִּי תִשְׁיִתְהוּ בְּרָכוֹת לְעַד (תהלים כא). כִּי
 תִשְׁיִתְהוּ בְּרָכוֹת, מִשּׁוּם שְׁזוּהֵי בְּרַכְתָּ
 כָּל הָעוֹלָם, וְכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם
 מִכָּאן יוֹצְאוֹת, וְזוּהֵי בְּרָכָה. וְסוּד זֶה –
 וַהֲיִה בְּרָכָה. שְׁהֲרִי כָּאן שׁוֹרוֹת כָּל
 הַבְּרָכוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּמִכָּאן יוֹצְאוֹת לְכָל

גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא גָּדוֹל, שֶׁכְּתוּב
 (שם קמז) גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וַדָּאי נִקְרָא
 גָּדוֹל, וְסוּד זֶה – (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
 אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲזוּרוֹת הַגְּדוֹלִים. גְּדוֹלִים הָיוּ
 וַדָּאי. וְעַם כָּל זֶה הוּא נִקְרָא גָּדוֹל, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְהַקּוּדְשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא גָּדוֹל אֶלְא בְּזוּה, שֶׁ
 שֶׁכְּתוּב (תהלים מח) גָּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד

תְּחַדְדוּ בְּשִׁמְחָה, כְּתִיב הֲכֵא תְחַדְדוּ בְּשִׁמְחָה,
 וְכְתִיב הֲתֵם (שמות יח) וַיַּחַד יִתְרוֹ, בְּגִין
 דְּזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַקְמָא לָהּ לְכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל מֵעַפְרָא, וְלֹאֲתִקְפָּא בָּהּ בְּרָזָא דִּימִינָא,
 וְלִחְדַּתוּתֵי לָהּ חֲדַתוּתָא דְּסִיחָרָא בְּשִׁמְשָׁא.

כְּתִיב תְּחַדְדוּ בְּשִׁמְחָה אֶת פְּנֵיךְ, אֶת פְּנֵיךְ, לְמַחְוֵי
 קַמְךָ, וְלְמַחְוֵי בְּחִידוֹ לְקַבֵּל אֲנַפְךָ, בְּתַחֲוֵא
 שְׁלִימוֹ דְּתַשְׁתְּלִים בְּתַחֲוֵא זְמַנָּא. דְּתַא בְּזַמְנָא
 דְּאֲתַחְרַב בִּי מִקְדָּשָׁא, אֲתַרְקִינַת מִכָּל מַה
 דְּאֲתַמְלִיֵּיא. כְּמַה דְּאֵת אָמַר (ירמיה טו) אֲמַלְלָהּ יוֹלְדֵת
 הַשְּׂבָעָה. וְכְתִיב (יחזקאל כו) אֲמַלְאָה הַחֲרָבָה. (כאן חסר).

תָּא חֲזִי, בְּתַחֲוֵא זְמַנָּא דְּאוּקִים מִשָּׁה ית מִשְׁכְּנָא,
 אֲסַתְפַּל בְּכָל אֵינִין עֲבִידָאן, דְּתַחוּ כְּדָקָא
 יֵאוּת, וְכִדִּין אוּקִים לִיה. וְכָל אֵינִין עֲבִידָאן דְּתַחוּ

לשון הקודש

בְּגִינְךָ פְּנֵיךְ בְּאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת שְׁתַּשְׁתַּלֵּם
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, שְׁהָרִי בְּזַמֵּן שְׁנַחְרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, הַתְרוֹקְנָה מִכָּל מַה
 שְׁהַתְמַלְאָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה טו)
 אֲמַלְלָהּ יוֹלְדֵת הַשְּׂבָעָה. וְכְתוּב (יחזקאל כו)
 אֲמַלְאָה הַחֲרָבָה.

בֵּא וּרְאֵה, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁהָקִים מִשָּׁה אֶת
 הַמִּשְׁכָּן, הַסְתַּפַּל בְּכָל אוֹתָן הַעֲבוּדוֹת
 שְׁהִיוּ כְּרָאוּי, וְאִזּוּ הָקִים אוֹתוֹ. וְכָל אוֹתָן

הָעוֹלָם, וְלִכּוֹן נִקְרְאת בְּרַכָּה.

תְּחַדְדוּ בְּשִׁמְחָה. כְּתוּב כְּאֵן תְּחַדְדוּ
 בְּשִׁמְחָה, וְכְתוּב שָׁם (שמות יח) וַיַּחַד יִתְרוֹ,
 מְשׁוּם שְׁעֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהָקִים
 אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפְר וְלִחְחִיזִיק בָּהּ
 בְּסוּד הַזְּמַן, וְלִחְדַּשׁ אוֹתָהּ חֲדוּשׁ
 הַלְבָנָה בְּשִׁמְשָׁא.

כְּתוּב תְּחַדְדוּ בְּשִׁמְחָה אֶת פְּנֵיךְ. אֶת
 פְּנֵיךְ - לְהִיּוֹת לְפָנֶיךָ וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה

בִּיה בְּמִשְׁכְּנָא, כָּל חַד וְחַד אֵייתִיאוּ לִיה לְמִשָּׁה.
 וְרָא דָא (תהלים מה) בְּתוּלוֹת אַחֲרֵיהּ רַעוּתֵיהּ מוּבָאוֹת
 לָךְ. מוּבָאוֹת לָךְ דְּכִתִּיב. (שמות לט) וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן
 אֶל מֹשֶׁה.

תּוֹסֵפֶתָא

השלמה מההשמטות (סימן ה)

פְּקוּדָא לְאַקְרָבָא קַרְבְּנָא דְאִיהוּ חֲדַתוּתָא
 דְּסִיחָרָא בְּכָל יִרְחָא וַיִּרְחָא, וּבְחֲדַתוּתֵי
 דִּילָה לְמִקְרַב חֲבִיבוּתָא עֵילָא וְתַתָּא, וְלֹאֲעֵבְרָא
 זוּהֶמָּא מִבֵּי מִקְדָּשָׁא וְקַרְבְּנָא דְרֹאשׁ חֲדָשׁ סָלִיק
 לְעֵילָא. בְּגִין לֹאֲמִשְׁכָּא נִחִירוּ דְאַנְפִּין מִמְּקוּרָא
 דְלְעֵילָא, לְתַתָּא. דְדָא אֵיצְטְרִיךְ בְּגִין מִיעוּטָא
 וְזַעִירוּ דְסִיחָרָא, וְתַתָּא שְׁעִיר דְרֹאשׁ חֲדָשׁ אֲעֵבֵר
 זוּהֶמָּא וְסָלִיק לִיה דְלָא חָפִי לְסִיחָרָא. וּבְדִין אַנְגִיד

לשון הקודש

למעלה ולמטה ולהעביר הזֶהֱמָא מבית
 המקדש, וְקַרְבֵּן שֶׁל רֹאשׁ חֲדָשׁ עוֹלָה
 לְמַעְלָה בְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶת הַפְּנִיִם
 מִמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן לְמַטָּה, שְׁזֵה נֶצְרָךְ מִשׁוּם
 מְעוּט וְהַקְּטַנֵּת הַלְבָנָה, וְהַשְּׁעִיר הַהוּא
 שֶׁל רֹאשׁ חֲדָשׁ הָעֵבֵיר זֶהֱמָא וְהִרְחִיק
 אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִכְסֶה אֶת הַלְבָנָה, וְאִזּוֹ
 הַמְשִׁיךְ הַמְּשַׁכּוֹת אֲצֵלָה מִמַּעְלָה לְמַטָּה
 וּמֵאִירָה הַלְבָנָה כְּמוֹ שְׁנֹאֵה. מִפְּנֵי
 שֶׁהַשְּׁעִיר מִפְּנֵי הַזֶּהֱמָא תָּמִיד

העבודות שִׁיחֵיו בּוֹ בְּמִשְׁכָּן, אֶת כָּל
 אַחַת וְאַחַת הִבִּיאוּ לְמִשָּׁה. וְסוּד זֶה –
 (תהלים מה) בְּתוּלוֹת אַחֲרֵיהּ רַעוּתֵיהּ
 מוּבָאוֹת לָךְ. מוּבָאוֹת לָךְ, שְׁכַתוּב
 וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה.

תּוֹסֵפֶתָא

השלמה מההשמטות (סימן ה)

מִצְוָה לְהַקְרִיב קַרְבָּן, שֶׁהוּא הַתְּחַדְּשׁוֹת
 שֶׁל הַלְבָנָה בְּכָל חֲדָשׁ וְחֲדָשׁ,
 וּבַהֲתַחַדְּשׁוֹת שֶׁלָּהּ לְקַרֵּב הָאֲהֵבָה

נְגִידוֹן לְגַבְהָ מֵעֵילָא לְתַתָּא וְאַתְנַהֲרַת סִיְהָרָא כְּדָקָא
 יְאוּת. בְּגִין דְּשַׁעִיר מִפְּנֵי זוּהֲמָא תְדִיר מִמְקַדְשָׁא,
 וְגַרְם לְאַמְשָׁכָא נְהִירוֹ מֵעֵילָא לְתַתָּא. וְקַרְבְּנָא דָּא
 סָלִיק לְעֵילָא. וּבְגִין פְּךָ כְּתִיב בּוֹ (פִּיּוּה) (במדבר כ"ט)
 חֲטָאת לַה'. בְּגִין הֵהוּא זוּהֲמָא דְחַפֵּי לְסִיְהָרָא,
 וְאִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית ד') לַפֶּתַח חֲטָאת רֹבֵץ.

וְאִי תֵימָא אָמַאי כְּתִיב חֲטָאת לִי, אֵלֶּא וְדָא
 הֵהוּא שַׁעִיר מְעַבְרָא הֵהוּא חֲטָאת, וְגַרְם
 לְאַמְשָׁכָא נְהִירוֹ מֵעֵילָא. וְדָא אִיהוּ וְשַׁעִיר עֵזִים
 אֶחָד לְחֲטָאת, לִי. לְחֲטָאת, לְאַעְבְּרָא לִיָּה מִן
 מִקְדָּשָׁא. לִי, לְאַמְשָׁכָא נְהִירוֹ מֵעֵילָא. דְּכַד חֲטָאת
 אֲתַעְבֵּר, הֵהוּא נְהִירוֹ וְחֲדוּהָ נְחִית מֵעֵילָא לְתַתָּא.
 וְעַל דָּא סָלִיק קַרְבְּנָא דָּא לְעֵילָא וְקַרְבְּנָא דָּא
 אֶקְרִי כְּפָרָה, לְפַנְאָה מִקְדָּשָׁא וְלְאַעְבְּרָא זוּהֲמָא: (עד
 כאן מדהשמטות).

לשון הקודש

ההיא וגורם להמשיך האור ממעלה.
 ונהו ושעיר עזים אחד לחטאת לה.
 לחטאת - להעביר לו מן המקדש. לה'
 - להמשיך האור מלמעלה. שפאשר
 החטאת מעברת, אותו אור ושמתה
 יורד ממעלה למטה. ועל זה עולה קרבן
 זה למעלה וקרבן זה נקרא כפרה,
 לפנות המקדש ולהעביר הזהמא:

מהמקדש, וגורם להמשיך האור
 מלמעלה למטה, וקרבן זה עולה
 למעלה, ומפני כן כתוב בו (במדבר כט)
 חטאת לה, משום הזהמא היא
 שמכסה את הלבנה, והוא סוד שכתוב
 (בראשית ד') לפתח חטאת רבץ.

ואם תאמר, מדוע כתוב חטאת לה' -
 אלא ודאי השעיר הוא מעביר החטאת

אִמְאִי וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן. בְּגִין דְּהָא בְּהֵיא
 שְׁעָתָא, הָוָה זְוֹנָא דְּמֹשֶׁה לְאַזְדְּוֹנָא, וְעַל
 דָּא וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה, כְּמָה דְּאִיְתִי כְּלָה
 לְבִי חֲתָן. בְּגִין דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֶצְטְרִיךְ לְאַעְלָא
 לְכַלָּה לְגַבִּי חֲתָן, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (דְּבָרִים כב) אֶת בְּתִי
 נִתְתִי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה. וְלִבְתֵּר אִיהוּ יִיתִי לְגַבְהָ,
 וְכִתִּיב וַיָּבֵא אֵלֶיהָ. וְכִתִּיב (במדבר יז) וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל
 אֱהֶל הָעֵדוּת.

וְהָכֵא מַה כְּתִיב, וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לָּבֵא אֶל אֱהֶל
 מוֹעֵד פִּי שְׁכֵן עָלָיו הֶעֱנָן וְגו'. מָאִי טַעְמָא.
 בְּגִין דְּהָוָה אִיהִי מִתְתַּקְנָא, כְּהֵאִי אִתְתָּא דְּאִתְתַּקְנָת
 וְאִתְקַשְׁטָת לְגַבִּי בְּעֵלָה, וּבְהֵיא שְׁעָתָא דְּאִיהִי קָא
 מִתְקַשְׁטָת, לָא אִתְחַזִּי לְבְּעֵלָה לְאַעְלָא לְגַבְהָ. וְעַל
 דָּא וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לָּבֵא אֶל אֱהֶל מוֹעֵד פִּי שְׁכֵן

לשון הקודש

אֱהֶל הָעֵדוּת.

וְכֵאֵן מַה כְּתוּב? וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לָּבֵא
 אֶל אֱהֶל מוֹעֵד פִּי שְׁכֵן עָלָיו הֶעֱנָן וְגו'.
 מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂהִיא הֵיחָה
 מִתְתַּקְנָת, כְּאִשָּׁה הִזּוּ שְׂמִתְתַּקְנָת
 וּמִתְקַשְׁטָת לְבְּעֵלָה, וּבְאִתְתָּה שְׂעָה שְׂהִיא
 מִתְקַשְׁטָת, לֹא רְאוּי לְבְּעֵלָה לְהַכְנִס
 אֵלֶיהָ. וְעַל כֵּן, וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לָּבֵא אֶל
 אֱהֶל מוֹעֵד פִּי שְׁכֵן עָלָיו הֶעֱנָן. מִשּׁוּם כְּדִ,

לְמַה וַיָּבִיאוּ אֶל הַמִּשְׁכָּן? מִשּׁוּם שְׂהִירִי
 בְּאִוְתָהּ שְׂעָה הָיָה הַזּוּנָן שֶׁל מֹשֶׁה
 לְהַזְדַּנֵּן, וְעַל זֶה וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל
 מֹשֶׁה, כְּמוֹ שְׂמִבְיָאִים כְּלָה לְבֵית הַחֲתָן.
 מִשּׁוּם שְׂפִרְאִשׁוּנָה צְרִיךְ לְהַכְנִים אֶת
 הַכְּלָה לְחֲתָן, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (דְּבָרִים כב) אֶת
 בְּתִי נִתְתִי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה. וְאַחַר כֵּן
 הוּא יָבֵא אֵלֶיהָ, שְׂכַתּוּב (בראשית ל) וַיָּבֵא
 אֵלֶיהָ. וְכִתּוּב (במדבר יז) וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל

עָלְיוּ הָעֵנָן בְּגִין כִּד וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה.
עוֹד מַה כְּתִיב וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְגו'.

(דף רל"ה ע"ב).

תָּא חַיִּי, בְּכָל עֲבִידֵן דְּמִשְׁכְּנָא, בְּכֻלְהוּ הָוָה גְּזוּנָא
דְּתַכְלָא. בְּגִין דְּתַכְלָא אִיהוּ גְּזוּנָא לְאַתְעֵפְרָא
בְּרֹזָא דְכָל גְּזוּנֵין. מַה כְּתִיב וַיַּעֲשׂוּ אֶת צִיץ נֹזֵר
הַקֹּדֶשׁ וְגו', וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת וְגו', וְהָא
אוּקְמוּהָ, בְּרֹזָא דְכְּתִיב, (שמות כח) וַעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב
טָהוֹר וּפְתִיחָתָּ עָלָיו פְּתוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַה'. וַיִּכְתְּבוּ
עָלָיו מִכְתָּב פְּתוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַה'.

תוספתא

בְּרִזִּין עֵילָאִין. טַסְקוּרֵי קְמִיטִין שְׂכִיחִין אֵלִין
סְלָקוּן וְנִגְחִתִין וְאֵלִין קִיּוּמִין בְּקִיּוּמֵיהוּ
גְּלַגְלִין דְּסַחְרָאן הֵווּ קִיּוּמֵן מִתְּהוּא זְמַנָּא דְעַפְרָא
אַתְבַּנְיֵשׁ. אֵינוֹן גְּלַגְלִין סַחְרִין עֲלֵמָא בְּסַחְרֵנוּתָא.

לשון הקודש

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה. עוֹד מַה
כְּתוּב? וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְגו'.
בַּא וַיֵּרָא, בְּכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הַמִּשְׁכָּן,
בְּכֻלָּם הָיָה גֵּזוּן שֶׁל תְּכֵלֶת, מִשּׁוּם
שֶׁתְּכֵלֶת הוּא גֵּזוּן לְהִתְעַטֵּר בְּסוּד כָּל
הַגְּזוּנִים. מַה כְּתוּב? וַיַּעֲשׂוּ אֶת צִיץ נֹזֵר
הַקֹּדֶשׁ וְגו', וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת וְגו',
וְהָרִי פְּרֻשָׁה בְּסוּד הַכְּתוּב, (שמות כח)

תוספתא

בְּסוּדוֹת הָעֲלִיּוּנִים. צוּרוֹת קְמוּטוֹת
נִמְצְאוּת, אֵלוּ עוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת וְאֵלוּ
עוֹמְדוֹת עַל קִיּוּמֵן. גְּלַגְלִים הַסּוֹבְבִים הָיוּ
קִיּוּמִים מֵאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהֶעֱפֵר הַתְּכָנִס. אֵלוּ

סַחֲרֵנוּתָא דְסַחְרִין מִדְּבָרִין, טִיפְסָרָא דְקוּלְטָא
 בְּגוּוֹיֵיהוּ. חַד גְּלַגְלָא אִית בְּגוּוֹיֵיהוּ,
 הַאי גְּלַגְלָא סַחְרָא וְלֹא סַחְרָא. קִימָא בְּתַרִּיסָר
 אֲלֵפֵי עֲלָמִין. בִּינֵיהוּ שְׂכִית, סְלִיק וְנָטִיל בְּגוּוֹיֵיהוּ.
 תַּחֲזוּת הַהוּא גְּלַגְלָא, קִימָא חַד עַמּוּדָא דְנַעֲיָן
 עַד תְּהוּמָא רַבָּא. בִּיה, מִתְּגַלְגַּלָּאן אֲבָנִין
 גּוּ תְהוּמֵי, אֵינּוּן סְלָקִין וְנִחְתִּין. הַהוּא עַמּוּדָא קָאִים
 עַלֵיֵיהוּ, נָטִיל וְלֹא נָטִיל, נַעֲיָן מֵעִילָא לְתַתָּא,
 סַחְרָאן מָאֲתָן וְעֶשְׂרִין גְּלַגְלִין אֲחֲרָנִין, סַחְרָנִיה
 דֶּה־הוּא עַמּוּדָא.

הַהוּא גְּלַגְלָא אַחְרָא דְעִלְיָה, דְקָאִים בְּתַרִּיסָר
 אֲלֵפֵי עֲלָמָא, אִיהוּ סַחְרָא גּוּ מִשְׁכַּנָּא,
 סַחְרָא וְלֹא סַחְרָא. הַהוּא מִשְׁכַּנָּא קָאִים עַל תַּרִּיסָר
 אֲלֵפֵי עֲלָמִין, בִּיה קִימָא הַהוּא כְּרוּזָא, דְקָרִי
 אַסְתָּמְרוּ מִגְּלַגְלָא דְסַחְרָא.

לשון הקודש

מתגלגלים סובבים בתוך התהומות, הם
 עולים ויורדים. ואותו עמוד עומד
 עליהם, נוסע ולא נוסע, נעוץ מלמעלה
 למטה, סובבים מאתים ועשרים גלגלים
 אחרים סביב אותו העמוד.
 אותו גלגל אחר שעליו שעומד בשנים
 עשר אלף עולמות, הוא סובב לתוך
 המשכן, סובב ולא סובב. אותו משכן

הגלגלים סובבים העולם בסובב.
 בסובב שסובבים המדבריות, שליטת
 הקליטה בתוכם. גלגל אחד יש בתוכם.
 הגלגל הזה סובב ולא סובב, עומד
 בשנים עשר אלף עולמות ונמצא
 ביניהם, עולה ויורד בתוכם.
 תחת אותו גלגל עומד עמוד אחד
 שנעוץ עד לתהום הגדולה, ובו

מֵאֵן דְּאִיהוּ מְאִירי דְּעֵינִין בְּסִבְלָתְנוּ, יַגְדַּע וַיִּסְתַּבֵּל
בְּחֻכְמָתָא דְּמֵאִרִּיה, וַיַּגְדַּע דְּאֵינוּן מְלִין
עֲלָאִין, דְּמִפְתָּחוּ דְּמֵאִרִּיה קִימָן תַּמָּן, דִּי אֵינוּן
טְמִירָאן גּוּ מִשְׁכְּנָא קִדִּישָׁא. וְכַאֲיִן אֵינוּן בְּהֵאִי
עֲלֵמָא, וְזַכָּאִין אֵינוּן בְּעֲלֵמָא דְּאֲתִי, עֲלֵייהוּ כְּתִיב
(תהלים פד) **אֲשֶׁרִי אָדָם עֹזוּ לוֹ בַּךְ מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם.** (תהלים
סד) **אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכּוֹן הַצְּרִיף נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב**
בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ. (ע"כ תוספתא).

בְּרֻזָּא דְּמִשְׁכְּנָא קִימָן רִזִּין עֲלָאִין, בְּרֻזָּא דְּשָׂמָא
קִדִּישָׁא (עֲלָמָה) אֲדַנְי, הֵאִי אִיהוּ רֻזָּא
דְּמִשְׁכְּנָא, כְּגֻוּנָא רֻזָּא עֲלָמָה, רֻזָּא דְּאַרְוֵנָא, כְּמָה
דְּכְתִיב, (יהושע ג) הִנֵּה אַרְוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ. אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, דָּא הוּא רֻזָּא קִדִּישָׁא
דְּשָׂמָא דְּאֵלְיָף דְּלִ"ת נו"ן יו"ד. וְדָא הוּא כְּגֻוּנָא

לשון הקודש

(שם סד) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכּוֹן הַצְּרִיף
 נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ. (ע"כ

תוספתא)

בְּסוּד הַמְּשָׁכָן עוֹמְדִים סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים
 בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ (העליון) אֲדַנְי, זְהוּ
 סוּד הַמְּשָׁכָן, כְּמוֹ הַסּוּד הָעֲלִיּוֹן, סוּד
 הָאָרֶץ, כְּכַתוּב (יהושע א) הִנֵּה אַרְוֹן הַבְּרִית
 אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ – זְהוּ
 הַסּוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַשֵּׁם שֶׁל אֵלְיָף דְּלִ"ת
 נו"ן יו"ד. וְזְהוּ כְּמוֹ שֶׁהַסּוּד שֶׁל הַשֵּׁם

עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלָפֵי עוֹלָמוֹת, וְבוֹ
 עוֹמֵד אוֹתוֹ כְּרוּז שְׁקוּרָא: הַשְּׁמֵרוֹ
 מִהַגְלִיל שְׁסוּבָב.

מִי שֶׁהוּא בַּעַל עֵינַיִם בְּהַשְׁבֵּל, יַדַּע
 וַיִּתְבּוֹנֵן בְּחֻכְמַת רַבּוּנּוֹ, וַיַּדַּע שְׂאוֹתָם
 דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים שְׂמִפְתָּחוֹת רַבּוּנּוֹ
 עוֹמְדִים שָׁם, שֶׁהֵם טְמוּנִים בְּתוֹךְ הַמְּשָׁכָן
 הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרִיֶּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרִיֶּהֶם
 בְּעוֹלָם הַבָּא. עֲלֵיהֶם כְּתוּב, (תהלים פד)
 אֲשֶׁרִי אָדָם עֹזוּ לוֹ בַּךְ מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם.

דְּרָזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא עֲלָאָה יְהוּ"ה. וְאַתְּוּן אֲלִין
בְּגוּוּנָא דְאֲלִין.

א' אִיהִי י', רָזָא דִיּוֹד (נ"א דא) בְּגוּוּנָא דָא א', וְהָא
אוּקְמוּהָ. ד', אִיהוּ רָזָא ה', וְדָא בְּגוּוּנָא דְדָא,
וְכֻלָּא בְּגוּוּנָא וְרָזָא חָדָא. נ', אִיהִי רָזָא דְאֵת ו', וְאַף
עַל גַּב דְדָא דְכַר, וְדָא נוּקְבָא. אֲבַל דָּא אֶתְכַלִּיל
בְּדָא, וְהָא אוּקְמוּהָ ו' אִיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא, בְּגִין
דְאִיהוּ כְּלָלָא חָדָא. ה' אִיהוּ רָזָא דְאֵת י' (נ"א י' אִיהִי
רָזָא דְאֵת ה'), בְּגִין דְהֶכָא (נ"א דה'), דָּא אִיהִי חֲכֻמָּה זְעִירָא,
דְאֶקְרִי חֲכֻמַת שְׁלֹמָה.

וְאַתְכַלִּילוּ אַתְּוּן אֲלִין בְּאֲלִין, וְכֻלָּא אִיהִי רָזָא
חָדָא, כְּלִילָן אֲלִין בְּאֲלִין, וְכֻלָּא חָדָא,
וְכֻלָּא אִיהוּ רָזָא חָדָא, בְּאַתְּוּן קְדִישִׁין. וְעַל דָּא
מִשְׁכְּנָא דְלִתְתָא בְּאַרְעָא, קִיּוּמָא בְּרָזָא דְמִשְׁכְּנָא
עֲלָאָה, וְהָהוּא מִשְׁכְּנָא עֲלָאָה, קִיּוּמָא בְּרָזָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אָחֵד. ה' הִיא סוּד הָאוֹת י', (י' הִיא סוּד הָאוֹת
ה) מִשׁוּם שְׁכָאן (שֵׁל ה) זוּהִי חֲכֻמָּה קְמֻנָה,
שְׁנִקְרָאת חֲכֻמַת שְׁלֹמָה.

וְהָאוֹתִיּוֹת נִכְלְלוּ אֱלֹה בְּאֱלֹה, וְהַכֵּל
הוּא סוּד אָחֵד, כְּלוּלִים אֱלֹה בְּאֱלֹה,
וְהַכֵּל אָחֵד, וְהַכֵּל הוּא סוּד אָחֵד
בְּאוֹתִיּוֹת קְדוּשׁוֹת. וְלָכֵן הַמִּשְׁכָּן שְׁלֹמָה
בְּאַרְץ עוֹמֵד בְּסוּד הַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן,

הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיּוֹן יְדוּד. וְהָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ
כְּמוֹ הִלְלוּ.

א' הִיא י', סוּד שֵׁל יוֹד (י) כְּמוֹ זֶה א',
וְהָרִי פְּרִשְׁוֹה. ד' הִיא סוּד ה', וְזֶה כְּמוֹ
זֶה, וְהַכֵּל כְּצוּרָה וְסוּד שֵׁל אָחֵד. נ' הִיא
סוּד הָאוֹת ו'. וְאַף עַל גַּב שְׁנֵיהּ זְכָר וּזְוֹ
נִקְבָּה, אֲבַל זֶה נִכְלָלֵת בְּזֶה, וְהָרִי פְּרִשְׁוֹה
ו' הִיא בְּאַמְצַע, מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּלָל

דְּמִשְׁכְּנָא אַחְרָא עֲלָאָה עַל כֹּלָא. וְכֹלָא אִיהוּ
 כָּלִיל דָּא בְּדָא לְמַחְוֵי חַד, וְעַל דָּא כְּתִיב, וַחֲזִי
 הַמִּשְׁכָּן אַחַד.

כְּתִיב (במדבר כד) רֵאשִׁית גּוֹיִם עִמָּלֶךְ וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי
 אוֹבֵד. תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְאַתְקַם מִשְׁכְּנָא,
 דְאַקִּים לִיה מֹשֶׁה, כְּמָה דְאַתְמַר, דְּכְתִיב וַיָּקָם
 מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְדָלָא תָּוָה יָכִיל לְמִיקָם, עַד
 דְּאוֹקִים לִיה אִיהוּ. לְמַטְרוֹנִיתָא, דְּלִית רִשׁוֹ לְבַר
 נָשׁ אַחְרָא לְמִיקָם לָה אֵלָא בְּעֵלָה. אוֹף חֲכִי, כָּל
 אִינוּן אֲמַנִּין, כְּלָהוּ אֲתִי לְאַקְמָא מִשְׁכְּנָא, וְלֹא יָכִיל
 לְמִיקָם עַל יַדֵּיהוּ, עַד דְּאַתָּא מֹשֶׁה, וְאוֹקִים לִיה,
 כְּגִין דְּאִיהוּ מְאָרִיָּה דְּבִיתָא.

כִּיּוֹן דְּאַקִּים מֹשֶׁה יַת מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, אַתְקַם
 מִשְׁכְּנָא אַחְרָא לְעֵילָא, כְּמָה דְּאוֹקְמוֹתָ,

לשון הקודש

הַמִּשְׁכָּן, שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לָקוּם עַד שֶׁהוּא
 הָקִים אוֹתוֹ. לְגַבִּירָה שְׂאִין רְשׁוֹת לְאִישׁ
 אַחַר לְהַקְיָמָה אֵלָא בְּעֵלָה. אִף כְּאֵן, כָּל
 אוֹתָם הָאֲמַנִּים, כְּלָם בְּאוֹ לְהָקִים אֶת
 הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא יָכִיל לְעַמֵּד עַל יַדֵּיהֶם, עַד
 שֶׁבָּא מֹשֶׁה וְהָקִים אוֹתוֹ, מִשׁוּם שֶׁהוּא
 הָיָה בְּעַל הַבַּיִת.

כִּיּוֹן שֶׁהָקִים מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן לְמַטָּה,

וְאוֹתוֹ מִשְׁכָּן עֲלִיּוֹן עוֹמֵד בְּסוּד שְׁל
 מִשְׁכָּן אַחַר עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וְהַכֹּל כְּלוּל
 זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת אַחַד, וְלָכֵן כְּתוּב (שְׁמוֹת כו)
 וַחֲזִי הַמִּשְׁכָּן אַחַד.

כְּתוּב, (במדבר כד) רֵאשִׁית גּוֹיִם עִמָּלֶךְ
 וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אֹבֵד. בֵּא וְרֵאָה, בְּיוֹם
 שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן שֶׁהָקִים אוֹתוֹ מֹשֶׁה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁכַתוּב וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת

דְּבַתִּיב הוּקַם, וְלֹא פָּרִישׁ עַל יָדָא דְּמֵאן, (אָלָא)
 דְּלֹא אֶתְקַם אָלָא מִרְזָא דְּעֵלְמָא עֲלָאָה, דְּאִיְהוּ
 סְתִים וְנִנְיֹז, עַל יָדָא דְּרְזָא דְּמֹשֶׁה, בְּגִין
 לְאַתְתְּקַנָּא בְּתַדִּיָּה.

מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּבְאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעוֹשִׂים (דף
 רל"ו ע"א) אֶת כָּל מְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ וְגו', מֵאן אֵינֹן
 חֲכָמִים הָעוֹשִׂים. אֵלִין אֵינֹן יְמִינָא וּשְׂמַאלָא, וְכָל
 שְׂאָר סְטָרִין, דְּאֵינֹן אֹרְחִין וּשְׂבִילִין לְאַעְלָא גּו'
 יִמָּא, וְלְמִלְיָא לִיָּה, וְאֵינֹן עֲבָדוּ מִשְׁכַּנָּא לְעֵילָא,
 וְאַתְקִינוּ לִיָּה.

כְּגֹוֹנָא דָּא לְתַתָּא, וְעָשָׂה בְּצֵלָאֵל וְאַהֲלִיאָב,
 דָּא בְּסֵטֶר יְמִינָא, וְדָא בְּסֵטֶר שְׂמַאלָא,
 בְּצֵלָאֵל לְיְמִינָא, וְאַהֲלִיאָב לְשְׂמַאלָא, דָּא
 מִיְהוּדָה, וְדָא מִדָּן, וְלְבַתֵּר וְכָל אִישׁ חֲכָם לֵב,

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

יְמִין וּשְׂמַאל וְכָל שְׂאָר הַצְּדִידִים, שְׂהִם
 דְּרָכִים וּשְׂבִילִים לְהַפְגִּים לְתוֹךְ הַיָּם
 וְלְמֵלָא אוֹתוֹ, וְהִם עָשׂוּ אֶת הַמְשָׁכָן
 לְמַעְלָה וְהִתְקִינוּ אוֹתוֹ.

כְּמוֹ כֵּן לְמַטָּה, (שם) וְעָשָׂה בְּצֵלָאֵל
 וְאַהֲלִיאָב. זֶה בְּצַד יְמִין, וְזֶה בְּצַד
 שְׂמַאל. בְּצֵלָאֵל לְיְמִין, וְאַהֲלִיאָב
 לְשְׂמַאל. זֶה מִיְהוּדָה, וְזֶה מִדָּן. וְאַחַר כֵּן

הוּקַם מְשָׁכָן אַחַר לְמַעְלָה, כְּמוֹ
 שְׂבָאָרוּהַ, שְׂכַתוּב הוּקַם, וְלֹא פָּרִישׁ עַל
 יָדֵי מִי. (אָלָא) שְׂלֵא הוּקַם אָלָא מְסוּד
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׂהוּא נְסִתָּר וְנִנְיֹז, עַל
 יָדֵי הַסּוּד שֶׁל מוֹשֶׁה, כְּדִי לְהִתְתַּקֵּן עִמּוֹ.
 מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? (שְׂמוֹת לו') וַיִּבְאוּ כָּל
 הַחֲכָמִים הָעוֹשִׂים אֶת כָּל מְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ
 וְגו'. מִי הֵם הַחֲכָמִים הָעוֹשִׂים? אֵלֹו הֵם

וַיָּבֹאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעוֹשִׂים, וְהָא אֹקִימָנָא, וְכֹלֵא
כְּגוֹנָא דְלַעִילָא.

בְּהֵהוּא יוֹמָא דְאַתְקָם מִשְׁכְּנָא, אֲתַבְּטַל מוֹתָא
מִעֲלָמָא. אֲתַבְּטַל לָא תִימָא, אֲלָא
אֲסַתְלַק מִעֲלָמָא, דְלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה. כְּמָה
דְּאֹקִימָנָא. בְּגִין דְלָא יִתְבְּטַל יִצְר הָרַע מִעֲלָמָא,
עַד דִּיִּיתֵי מִלְכָּא מְשִׁיחָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְדֵי
בְּעוּבְדוּי וּכְדִין (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנִצְחָת. כִּד אֲתַקָּם
מִשְׁכְּנָא עַל יְדָא דְמוֹשֶׁה, כְּדִין אֲתַפְּרִשְׁת חֵילָא
דִּיִּצְר הָרַע, וְאַתְכַּפֵּינָא, וְלָא הוּהּ יָכִיל לְשַׁלְטָאָה.
בְּהֵהוּא שְׁעָתָא, אֲתַפְּרִשׁ סְמָא"ל, תְּקִיפָא רוּגְזָא
דְשִׁמְאָלָא, מִעַל תּוּקְפָא דְחַוּיָא בִישָׂא, וְלָא יָכִיל
לְשַׁלְטָא עַל עֲלָמָא, וְלָא יָכִיל לְאַתְחַפְּרָא בֵּיהּ כְּבַר
נָשׁ, וְלְמַסְטֵי לִיָּה.

לשון הקודש

מִלְךְ הַמְּשִׁיחָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַח
בְּמַעֲשָׂיו, וְאִז - (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת
לְנִצְחָת. כְּשֶׁהוּקָם הַמְּשִׁכְּן עַל יְדֵי מוֹשֶׁה, אִז
נִפְרַד כַּח הַיִּצְר הָרַע וְנִכְנַע וְלָא יָכִיל
לְשַׁלֵּט. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִפְרַד סְמָא"ל, כַּח
הַרְגוֹ שֶׁל הַשְּׂמָאֵל, מִעַל תְּקִיפַת הַנְּחֻשׁ
הָרַע, וְלָא יָכִיל לְשַׁלֵּט עַל הָעוֹלָם וְלָא
יָכִיל לְהַתְחַבֵּר בְּאָדָם וּלְהַסְמוֹת אוֹתוֹ.

- וְכֹל אִישׁ חָכֵם לֵב, וַיָּבֹאוּ כָּל הַחֲכָמִים
הָעוֹשִׂים. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, וְהַכֹּל כְּמוֹ
שְׁלֹמֹעֲלָה.

בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהוּקָם הַמְּשִׁכְּן הַתְּבַטַּל
הַמּוֹת מִהָעוֹלָם. אֵל תֵּאמַר הַתְּבַטַּל,
אֲלָא הַסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, שְׁלָא יָכִיל
לְשַׁלֵּט, כְּמוֹ שְׁבַּאֲרֵנוּ. מִשּׁוּם שְׁלָא
יִתְבַטַּל יִצְר הָרַע מִהָעוֹלָם עַד שְׁיָבֹא

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כִּד עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל ית עֲגָלָא, מַה
 כְּתִיב (שמות לג) וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ
 מִחוּץ לַמַּחֲנֶה. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּחָמָא יֵצֵר הָרַע
 דִּתְהוּ אָזִיל בִּינֵיהוּ. אָמַר מֹשֶׁה, סִטְרָא דְקְדוּשָׁה
 לֹא תִשְׂרִי בְּגוֹ סִטְרָא דְמִסְאֲבָא. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר,
 כֹּל זְמַנָּא דְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה שְׁלֵטָא, סִטְרָא מִסְאֲבָא
 לֹא יָכִיל לְשִׁלְטָאָה, וְאִתְכַּפֵּיָא קַמֵּיהּ. וְעַל דָּא
 תִּינָנִן, כֹּל זְמַנָּא דִירוּשָׁלַם תְּהִיָּה מְלָאָה, צוּר חֵיבָא
 יְהֵא חֲרָבָה.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כד) וַתֹּאמֶר אֵל הָעֶבֶד מִי
 הָאִישׁ הַלְזֶה הַהוּלֵךְ בְּשָׂדֶה לְקָרְאֵתִינוּ
 וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד וְגו'. מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַתִּשָּׂא
 רַבְּקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתִּרְא אֶת יִצְחָק וַתִּפּוֹל מֵעַל
 הַגִּמְלָה. הָאִי קָרָא אֲמָאֵי אֶצְטְרִיד לְמַכְתַּב
 בְּאוּרֵייתָא. וְתוּ, וְכִי בְּגִין דְּחָמָאֵת שְׁפִירוּ דִּיצְחָק
 (מָאֵי טַעְמָא) אֶתְרַבִּינַת מְגַמְלָא.

לשון הקודש

הַטַּמְאָה לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט וּנְכַנֵּעַ לְפָנָיו.
 וְעַל כֵּן שְׂנִינֵנוּ, כֹּל זְמַן שִׁירוּשָׁלַם תְּהִיָּה
 מְלָאָה – צוּר הָרִשְׁעָה תְּהִיָּה חֲרָבָה.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כד) וַתֹּאמֶר אֵל הָעֶבֶד
 מִי הָאִישׁ הַלְזֶה הַהוּלֵךְ בְּשָׂדֶה לְקָרְאֵתִינוּ
 וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד וְגו'. מַה כְּתוּב לְמַעְלָה?
 וַתִּשָּׂא רַבְּקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתִּרְא אֶת יִצְחָק

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּשַׁעֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
 הָעֲגָלָה, מַה כְּתוּב? (שמות לג) וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת
 הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה. מַה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂרָאָה יֵצֵר הָרַע שֶׁהִיָּה
 הוֹלֵךְ בִּינֵיהֶם. אָמַר מֹשֶׁה: צַד הַקְּדוּשָׁה
 לֹא יִשְׂרָה בְּתוֹךְ צַד הַטַּמְאָה. רַבִּי אֶלְעָזָר
 אוֹמֵר, כֹּל זְמַן שֶׁצַּד הַקְּדוּשָׁה שׁוֹלֵט, צַד